

मराठी रूपांतर

- सूचना: १) सर्व अनिवार्य आहेत.
 २) प्रत्येक प्रश्नासाठी २० गुण आहेत.
 ३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 ४) साध्या गणक यंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) खुल्या अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा.

ब) अ देश तांदूळ व गहू ह्या दोन वस्तूंचे उत्पादन करतो. खालील कोष्टकात वस्तूंचे उत्पादन परिमाण आणि त्यांच्या २०१० आणि २०११ वर्षांकरिता किमती संबंधी आकडेवारी दिली आहे. मोजा.

- i) चालू किमतीनुसार वर्ष २०१० व २०११ चे मौद्रिक स्थूल देशांतर्गत उत्पादन (GDP).
 ii) वर्ष २०११ चे वास्तव स्थूल देशांतर्गत उत्पादन (GDP) २०१० च्या किमतीनुसार.

वस्तू	२०१०		२०११	
	किंमत(रु)	परिमाण	किंमत(रु.)	परिमाण
तांदूळ	१२	६०० कि.ग्रॅ	१०	१००० कि.ग्रॅ
गहू	१६	८०० कि.ग्रॅ	१२	१२०० कि.ग्रॅ

क) भारताच्या स्थूल देशांतर्गत उत्पादनाच्या क्षेत्रीय रचनेतील प्रवृत्तीवर चर्चा करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) कॅन्स यांचे उपभोग फलन स्पष्ट करा. जर उपभोग फलन $C = 100 + 0.99Y$ असेल आणि गुंतवणूक खर्च रु.१००० असेल तर, मोजा:

- i) राष्ट्रीय उत्पन्नाची समतोल पातळी
 ii) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या समतोल पातळीला उपभोग खर्च

ब) गुंतवणूक हि भांडवलाची सीमांत कार्यक्षमता व व्याजाचा दर यावर निश्चित होते-चर्चा करा.

क) प्रवेग तत्वाचे कार्य व मर्यादा स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.

i) कर परिणाम ii) कर हस्तांतरण iii) करभार

ब) सार्वजनिक खर्च म्हणजे काय? महसुली व भांडवली खर्च योग्य उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

क) दिलेल्या अंदाजपत्रकावरून शोधा.

i) महसुली ii) राजकोषीय iii) प्राथमिक तुट

घटक	रक्कम (रु.करोड मध्ये)
1. महसुली येणी	११०
1. महसुली खर्च(निव्वळ व्याज देणी)	१३०
2. व्याज देणी	३५
3. भांडवली खर्च	१०५
4. भांडवली येणी(निव्वळ कर्जे)	९०

प्र.४.खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) भारतातील व्यवहारतोलाची रचना स्पष्ट करा.

ब) व्यवहारतोलातील असमतोलाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

क) विनिमय दर म्हणजे काय? तो कसा निश्चित होतो?

प्र.५ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) खरेदी शक्ती समतेनुसार स्थूल देशांतर्गत उत्पादन स्पष्ट करा.

ब) भारतातील भांडवल उभारणीची प्रवृत्ती व रचना यावर चर्चा करा.

क) तुटीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

ड) वस्तू व सेवा कराच्या (GST)फायद्यावर टीप लिहा.

(Time: 03 Hours)

Total Marks: 100

- N.B
- i. All questions are compulsory.
 - ii. Each question carries 20 marks.
 - iii. Draw diagrams wherever necessary.
 - iv. Use of simple calculator is allowed

1. Attempt any two of the following.

- a) Explain the circular flow of income in an open economy.
- b) Country A produces two goods Rice and Wheat. The following table gives data regarding quantities of goods produced and their prices in the years 2010 and 2011. Calculate
 - i) Nominal GDP at current prices for years 2010 and 2011.
 - ii) Real GDP for 2011 at 2010 prices.

Goods	2010		2011	
	Price (Rs.)	Quantity	Price(Rs)	Quantity
Rice	12	600 Kg	10	1000 Kg
Wheat	16	800 Kg	12	1200 Kg

- c) Discuss the trend in sectoral composition of GDP in India.

2. Attempt any two of the following:

- a) Explain the Keynesian consumption function. If the consumption function is $C = 100 + 0.55Y$ and investment expenditure is Rs 1000, calculate:
 - i) Equilibrium level of national income.
 - ii) Consumption expenditure at equilibrium level of national income.
- b) 'Investment is determined by MEC and the rate of interest' – Discuss.
- c) Explain the working and limitations of the accelerator principle.

3. Attempt any two of the following:

- a) Explain the following concepts.
 - i) Impact of a tax
 - ii) Shifting of a tax
 - iii) Incidence of a tax
- b) What is public expenditure? Explain the revenue and capital expenditure with the help of suitable examples.

- c) Given the following budget statement, find
i) Revenue Deficit ii) Fiscal Deficit iii) Primary Deficit

Items	Amount in Rs. Crore
1. Revenue receipts	110
2. Revenue Expenditure (net of interest payment)	130
3. Interest Payment	35
4. Capital Expenditure	105
5. Capital receipts (net of borrowing)	90

4. Attempt any two of the following:

- Explain the structure of balance of payment in India.
- Explain the various types of disequilibrium in balance of payment.
- What is the rate of exchange? How it is determined?

5. Attempt any two of the following:

- Explain the GDP at purchasing power parity.
- Discuss the trend and composition of capital formation in India.
- Explain the various types of deficit.
- Write a note on benefits of GST.